

DRUGETOVA KÚRIA

Minulosť, ktorá má budúcnosť

Verejné predstavenie projektového zámeru
Čachtice • 5. september 2026

centrum prírody • histórie • komunity



Neobnovujeme len budovu. Hľadáme jej nový život.

Dobrá rekonštrukcia musí odpovedať na otázku: pre koho a načo bude kúria slúžiť o 5, 10 či 20 rokov?



Našou ambíciou je:

- ZACHRÁNIŤ** cennú historickú stavbu
- OTVORIŤ** ju ľuďom a každodennému životu
- PREPOJIŤ** históriu, prírodu, vzdelávanie a komunitu
- NASTAVIŤ** dlhodobo udržateľnú prevádzku

Čachtice sú výnimočné tým, koľko príbehov sa tu stretáva.

Na malom území sa prepája kultúrne dedičstvo, krajina, kras, víno, národná história aj živá obec.

HRAD

stredovek, šľachtické
rody, Báthory

TATRÍN

1847 – jazyk, myšlienka,
národná pamäť

KRAJINA

Malé Karpaty, lesy, lúky,
kras

PODZEMIE

jaskyne, pivnice, voda,
vinohradníctvo

OBEC

ľudia, školy, spolky,
producenti, kultúra

**Kúria môže byť miestom, ktoré tieto vrstvy spojí do jedného príbehu
Čachtíc.**

Čo chceme zachovať – a čo chceme ďalej rozvíjať

Päť hodnôt, ktoré by mali byť cítiť v architektúre, programe aj prevádzke.

01

AUTENTICITA

Rešpekt k historickej stavbe, materiálom a stopám času.

02

PRÍRODA

Krajina nie je kulisa – je jednou z hlavných tém projektu.

03

OTVORENOSŤ

Priestor pre domácich, školy, rodiny aj návštevníkov.

04

ZÁŽITOK

Menej vitrín, viac objavovania, príbehov a interakcie.

05

UDRŽATEĽNOSŤ

Ekologická, ekonomická aj programová životaschopnosť.

„To, čo po sebe zanechávame.“

Príroda nie je doplnok k histórii. Je súčasťou identity Čachtíc.

Čachtice ležia na kontakte Podunajskej nížiny a Malých Karpát; územie je súčasťou širšieho systému chránených krajinných a krasových hodnôt.



Krajina • kras • voda • lesy • lúky • biodiverzita

CHKO MALÉ KARPATY

zachovalé lesné spoločenstvá a cenné prechody medzi karpatským a panónskym prostredím

ČACHTICKÝ HRADNÝ VRCH

národná prírodná rezervácia a súčasť chráneného územia

ČACHTICKÉ KARPATY

územie Natura 2000 s biotopmi a druhmi európskeho významu

KRAS A PODZEMIE

jaskyne, závrty a podzemná voda ako prirodzená súčasť miestnej krajiny

Renesančná kúria s veľkým potenciálom – a s reálnymi problémami

Stavba zo začiatku 17. storočia potrebuje obnovu, ale jej autenticita je zároveň jej najväčšou hodnotou.



historická vrstva



dnešný stav – potrebná obnova

Centrum prírody, histórie a komunity

Nie súbor miestností, ale živý celok, ktorý sa používa počas celého roka.



„To, čo po sebe zanechávame.“

Jedna dramaturgia môže prepojiť na prvý pohľad rozdielne témy kúrie.

MINULOSŤ

**Čo nám zanechali ľudia
pred nami?**

kúria • Tatrín • historické udalosti •
šľachtické rody • pamäť

PRÍTOMNOSŤ

**Ako svojimi rozhodnutiami
formujeme obec dnes?**

komunita • kultúra • vzdelávanie •
lokálna ekonomika • občianska
angažovanosť

BUDÚCNOSŤ

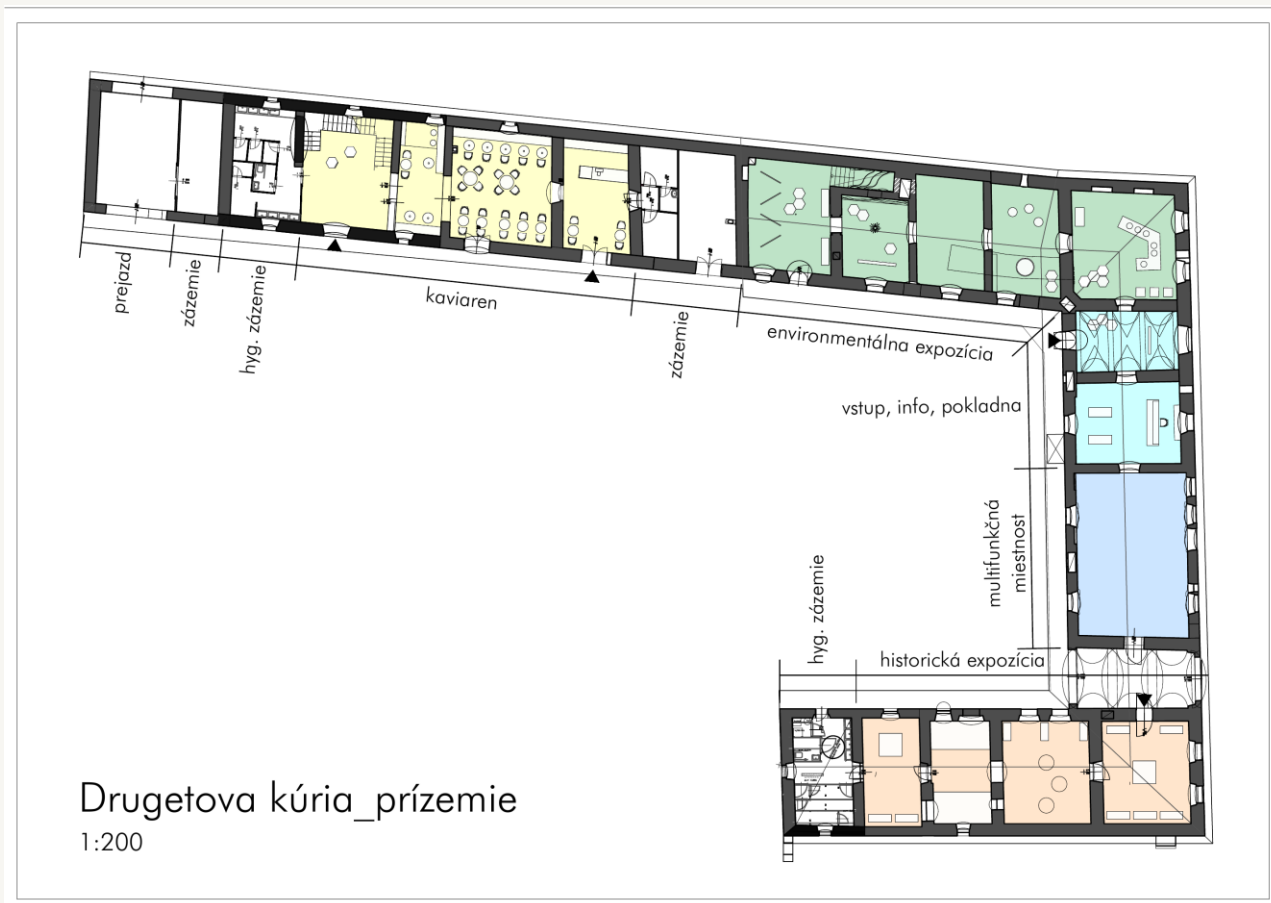
**Čo odovzdáme
generáciám po nás?**

krajina • voda • biodiverzita • staré
odrody • klimatická odolnosť

Návštevník by neprechádzal „sekciami“. Postupne by objavoval jeden príbeh.

Priestorový koncept: rôzne funkcie, jedna návštevnícka cesta

Prízemie spája históriu, prírodu, vstup, komunitné funkcie a zázemie; podkrovie pridáva vzdelávanie, podzemie zážitok.



1

VSTUP

informácie, pokladňa,
orientácia

2

OBJAVOVANIE

história + príroda

3

ZÁŽITOK

podzemie + interaktivita

4

STRETÁVANIE

kaviareň + multifunkčný priestor

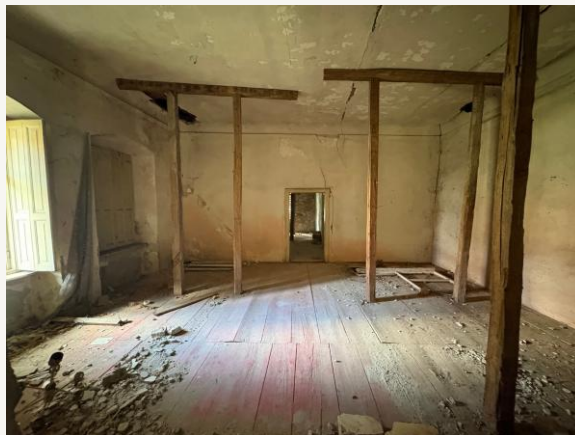
5

VZDELÁVANIE

podkrovná enviro učebňa + park

Nie vitríny plné predmetov. Skôr priestor, v ktorom históriu objavujeme.

Južné krídlo má byť venované kúrii, Čachticiam, šľachtickým rodom, Tatrínu, židovskej kultúre a odboju.



SILA SLOVA

Čo dokáže slovo
zmeniť?

Tatrín • jazyk • rozhodnutia •
svedectvo • pamäť •
interpretácia

1847

Z miestnej krajiny urobiť učebnicu, ktorú možno zažiť

Obsah má vyrastať z Čachtíc: z krasu, vody, lesov, lúk, poľnohospodárstva a biodiverzity.



KRAJINA

čo je na Čachticiach prírodne výnimočné

VODA

podzemná voda, zadržiavanie vody, sucho a krajina

BIODIVERZITA

rastliny, živočíchy a vzťahy medzi nimi

HOSPODÁRENIE

staré odrody, pôda, vinohradníctvo, permakultúra

KLÍMA

ako sa krajina mení a ako môže byť odolnejšia

Cieľ: aby dieťa po návšteve videlo svoju krajinu inými očami.

Environmentálna učebňa = dôvod, aby kúria žila aj v utorok dopoludnia

Školské programy, workshopy, prednášky, tvorivé dielne a komunitné vzdelávanie počas celého roka.



- programy pre MŠ a ZŠ
- praktické experimenty a tvorivé dielne
- prednášky a diskusie pre verejnosť
- zázemie pre partnerov a odborné organizácie
- celoročný kalendár aktivít

škola + komunita + príroda



PODZEMIE

Výprava pod povrch Čachtíc

Od pivníc vytvorených človekom až po podzemie formované prírodou.

pivnice

víno

jaskyne

voda

Svetlo • tma • zvuk • projekcia • model • príbeh

Priestor môže slúžiť aj na komorné podujatia a príležitostné prezentácie čachtických vín.

Zážitok má byť silný – ale historicky poctivý.

Kľúčová otázka: prečo by sem mal prísť miestny človek druhý, tretí a desiatykrát?

Kúria má byť aj každodenným miestom – nie iba cieľom jednorazovej prehliadky.



kaviareň • detský kútik • patio • stretnutia • workshopy

RÁNO rodičia s deťmi • školy • káva

POOBEDE workshopy • krúžky • stretnutia

VEČER diskusie • prednášky • kultúra

VÍKEND rodinné programy • trhy • návštevníci

Život objektu bude stáť na pravidelnom programe, nie na jednej expozícii.

Areál nekončí pri múroch budovy

Park má byť plnohodnotnou súčasťou programu – prírodnou učebňou, oddychovým miestom aj javiskom komunity.



Situácia

OŽI ARCHITEKTÚROU

- prírodné a vzdelávacie prvky
- historické a staré odrody drevín
- komunitné a kultúrne podujatia
- trhy miestnych producentov
- pohyb, oddych a rodinné programy
- prezentácia zachovaného múru Országhovho kaštieľa

Park = pokračovanie expozície pod otvoreným nebom

Čachtice ako jeden príbeh – nie séria izolovaných zastávok

Cieľom je, aby návštevník neprišiel iba na hrad a neodišiel, ale objavil obec a zostal dlhšie.



dlhší pobyt • viac dôvodov na návrat • väčší prínos pre miestne služby

Úspech sa nebude merať len počtom turistov

Silný projekt musí byť užitočný pre viacero skupín a fungovať v rôznych režimoch počas celého roka.

DOMÁCI

kaviareň • podujatia •
stretnutia • park

ŠKOLY

enviro programy • dejiny
• workshopy

RODINY

zážitkové expozície • hry
• dielničky

NÁVŠTEVNÍCI

história • podzemie •
krajina • víno

PARTNERI

spolky • odborníci •
producenti • kultúra

JAR

školské programy
príroda v parku

LETO

turisti
koncerty • trhy

JESEŇ

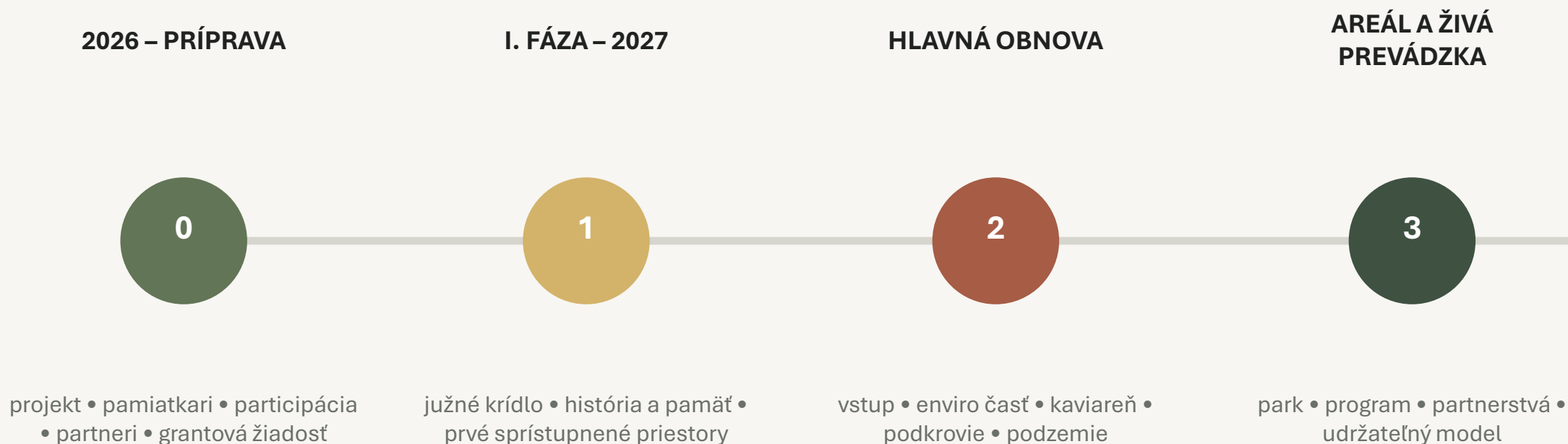
vinobranie
workshopy • školy

ZIMA

prednášky
komunitné aktivity

Projekt musíme stavať po krokoch – ale s jednou spoločnou víziou

Rozsah je veľký, preto je dôležité, aby každá etapa mala vlastný zmysel a zároveň pripravila ďalšiu.



Poradie a rozsah ďalších etáp sa môže upraviť podľa výsledku grantov, povoľovania a pamiatkovej prípravy.

Granty EHP a Nórska: výzva presne na typ projektu, ktorý pripravujeme

CLD01 – Udržateľná obnova a revitalizácia kultúrneho dedičstva podporuje adaptívne nové využitie pamiatok a participatívne riešenia.

5. 10. 2026

uzávierka žiadostí

850 tis. – 3 mil. €

výška grantu na projekt

41,5 mil. €

dostupná suma vo výzve

Prečo projekt zapadá do logiky výzvy

obnova kultúrneho dedičstva

nové komunitné a kultúrne využitie

participácia a miestne potreby

vzdelávanie a programová náplň

dlhodobá prevádzková udržateľnosť

Dôležité: grant nie je istota. Žiadosť musí presvedčivo preukázať potreby, partnerstvá, realistický rozpočet a udržateľnosť.

Jedna dotácia nestačí. Potrebujeme skladať investíciu aj prevádzku z viacerých zdrojov.

Stavebná obnova, program, vybavenie a dlhodobá prevádzka majú rozdielne finančné potreby.

Cieľ: verejnoprospešná prevádzka, ktorá nie je úplne závislá od jednej dotácie ani od vstupného.

GRANTY EHP / NÓRSKA + ĎALŠIE FONDY hlavná investícia do obnovy, revitalizácie, vybavenia a programu

MINISTERSTVO KULTÚRY SR etapová pamiatková obnova – pripravovaná I. fáza južného krídla

OBEC + SPOLUFINANCOVANIE projektová príprava, neoprávnené výdavky, spoluúčasť podľa podmienok grantov

PARTNERI / SPONZORI / DARY programové prvky, odborná spolupráca, vybavenie a komunitné aktivity

PREVÁDZKOVÉ PRÍJMY kaviareň • prenájmy • vybrané programy • degustácie • podujatia

Dnešná prezentácia nie je posledný krok. Je to začiatok spoločného nastavovania obsahu.

Odborný pracovný koncept potrebujeme overiť potrebami ľudí, ktorí budú kúriu skutočne používať.

Na čo sa potrebujeme pýtať

1. Čo vám dnes v Čachticiach chýba?
2. Kvôli čomu by ste do kúrie chodili opakovane?
3. Aké programy potrebujú školy a rodiny?
4. Čo by ste boli ochotní sami organizovať alebo spoluvytvárať?
5. Čo má návštevníkovi zostať v hlave po odchode z Čachtíc?

Ako sa môžete zapojiť dnes

- | | |
|----------------------|---|
| DOTAZNÍK | povedzte, čo by ste využívali |
| STENA NÁPADOV | napíšte konkrétny nápad |
| DISKUSIA | pýtajte sa a upozornite na riziká |
| PARTNERSTVO | ozvite sa, ak viete priniesť obsah alebo kapacitu |

Participácia nie je formalita – jej výsledky potrebujeme aj pre kvalitnú grantovú žiadosť.

DRUGETOVA KÚRIA

Minulosť, ktorá má budúcnosť

Naším cieľom nie je iba zachrániť dom.
Chceme vytvoriť miesto, ktoré bude
Čachticiam niečo dávať každý deň.

**Čo chcete, aby sme po sebe
zanechali mi?**

Ďakujeme za diskusiu a vaše nápady.

